

FITS 1 hankeryhmän kokous

Aika: Tiistai 23.04.2002 klo 9.00 – n. 11:30

Paikka: Liikenne- ja viestintäministeriö, kokoushuone MURTAJA, Etelä-Esplanadi 16, 5. kerros

Läsnä:	Matti Roine, pj	LVM
	Jari Jakonen	Tieliikelaitos
	Petri Ellmén	Tieliikelaitos
	Jussi Kiuru	Tieliikelaitos
	Kristiina Soini	Ilmatieteen laitos
	Jouko Ruuttunen	Tietoenator Oyj
	Maritta Polvinen	Tiehallinto
	Heikki Äyväri	Sonera
	Jukka Lähesmaa	SysOpen Oyj
	Mikaela Runeberg	SysOpen Oyj
	Juhani Bäckström	SCC Viatek Oy
	Jukka Andersson	Digita Oy
	Pekka Rautiainen	Ep-Logistics Oy
	Pekka Leviäkangas	VTT (koordinaattorin edustaja)
	Markus Väyrynen, siht.	Sito-konsultit Oy

1. Avaus ja asialistan tarkistus

Matti Roine avasi kokouksen. Hankkeiden tilannekatsausten järjestystä muutettiin hiukan. Asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen muistio

Matti Roine kävi läpi edellisen kokouksen muistion. Muistio hyväksyttiin. Lisäksi käytiin läpi muistio (11.4.2002) FITS hankealue 1 uusien hanke-ehdotusten käsittelystä ja hankkeiden valinnasta. Muistio hyväksyttiin.

3. FITS –ohjelman tilannekatsaus

Todettiin, että suurin osa osallistujista oli edellisenä päivänä FITS –kevättapaamisessa, jossa käytiin kattavasti läpi FITS –ohjelman tilanne. Seminaarin materiaali on saatavilla ohjelman www –sivuilla.

4. Hankealueen hankkeiden tilannekatsaus

Liikennetietokirjasto (KALKATI.net)

Marjatta Runeberg esitteli KALKATIa, palvelua, jossa liikennetietokirjaston sisältö tuodaan esille ja tarjotaan yleisesti hyödynnettäväksi. Palvelun käyttö tapahtuu normaalilla web –selaimella. KALKATI on hankealueen uusi hanke, jossa tekijänä on SysOpen Oyj. Hankkeessa on neljä vaihetta:

- määrittely, jossa suunnitellaan ja kuvataan mm. palvelun tekniset ja toiminnalliset vaatimukset, tekninen ympäristö, tietoturva-asiat, ylläpito ja käyttöönotto
  - liikennetietokirjaston sisällön tarkistus
-

- toteutus, joka perustuu hyväksytyyn määrittelyyn lopputuloksiin
- asennus ja ylläpito.

Työ aloitetaan, kun sopimus on valmis. Varsinainen toteutusvaihe suoritetaan kesällä ja sisällön tarkistus syksyllä. Todettiin, että lopullisen tuotantoympäristön tarjoaa tilaaja. Sovittiin, että järjestetään palaveri SysOpenin ja LVM:n kesken, jossa määritellään tarkemmin työn kulku. Palaveriin kutsutaan myös Pekka Sinkkilä LVM:n tietohallintoyksiköstä. Kokouksessa esitetty materiaali on muistion liitteenä nro 1.

Tavaraliikenteen telematiikan järjestelmäarkkitehtuuri

Pekka Rautiainen SysOpen Oyj:stä esitteli ”Tavaraliikenteen telematiikan järjestelmäarkkitehtuuri” –hankkeen tilannekatsauksen. Hanke on hiukan myöhässä, koska johtoryhmän kokoaminen kesti odotettua kauemmin. Esiselvityksen, jossa selvitetään varsinaisen arkkitehtuurin tarvetta, odotetaan valmistuvan kesä-heinäkuussa.

Tällä hetkellä ollaan suorittamassa kattavaa kyselyä, jossa haastatellaan noin 30 eri organisaatiota. Alustavien tulosten pohjalta näyttäisi, että tärkeäksi kysymykseksi on nousemassa verkostoituminen ja vuorovaikutus eri toimijoiden välillä. Todettiin, että tarve on todennäköisesti ns. kohdistetulle arkkitehtuurille, jossa kuvataan tietty osa-alue tavaraliikenteen toimintakentästä.

Keskustelussa pohdittiin, mitä on tavaraliikenne. Hankkeessa tavaraliikenteellä tarkoitetaan sitä osaa logistista ketjua, jossa tuote tai raaka-aine aluksi laitetaan ”kuljetuspakkaukseen” ja lopuksi poistetaan ”kuljetuspakkauksesta”. Esiselvityksessä tavaraliikennettä tarkastellaan yritysten yksittäisten toimintojen näkökulmasta, mutta myös kokonaisten prosessien näkökulmasta. Kokouksessa esitetty materiaali on muistion liitteenä nro 2.

Liikennetelematiikan pelisäännöt

Juhani Bäckström esitteli ”Liikennetelematiikan pelisäännöt” –hankkeen tilannekatsauksen. Tällä hetkellä ollaan suorittamassa haastatteluja, joissa määritetään ongelmakentät (lainsäädännölliset, kaupalliset, organisatoriset esteet telemaattisten palvelujen toteutukselle), joita tutkitaan tarkemmin. Haastattelujen valmiusaste on noin 70 %.

Valituille tutkittaville asioille tehdään nykytilan kuvaus ja analyysi, jossa määritellään ongelmat, tavoitteet, sovellettava lainsäädäntö, yleiset periaatteet ja EU velvoitteet. Näiden pohjalta laaditaan suositukset pelisäännöistä. Hanke on aikataulun mukaan valmis lokakuussa 2002. Kokouksessa esitetty materiaali on muistion liitteenä nro 3.

Sovittiin, että jatkossa johtoryhmälle hanketta esittelevät HIITin tutkijat. Hankealueen 1 johtoryhmän jäsenille annetaan mahdollisuus vaikuttaa työn kulkuun ja käsiteltäviin asioihin kesäkuussa järjestettävässä johtoryhmän kokouksessa, jossa hanketta käsitellään tarkemmin.

HelpDesk

Pekka Leviäkangas kertoi HelpDesk –hankkeen tilanteesta. Arkkitehtuurityöpaja -tiedusteluja on tullut viisi kpl:

- FITS 1:n johtoryhmä
- Tieliikelaitos, hanke-ehdotus ”Liikenteen tietopalveluiden käyttäjäkeskeinen tuotteistus”
- HEILI –ohjelma 2 kpl
- PRO TELIO -ohjelma.

Keskusteltiin siitä, mikä elin päättää siitä kenelle työpajoja pidetään. Hankealueen 1 johtoryhmä päättää asiasta, jos ryhmän kokoukset sopivat päätöksen kanssa sopivasti yhteen. Muutoin päätös tehdään tilaajan ja HelpDesk –työryhmän toimesta ja johtoryhmälle raportoidaan asiasta. Alustavasti sovittiin, että työpajan myöntämisen kriteerinä tulisi olla hankkeen tai työpajaa anovan osapuolen osallistuminen FITS –ohjelmaan.

PRO TELIO –ohjelman kohdalla todettiin, että arkkitehtuurityöpaja olisi tarpeellinen. Asiasta päätetään myöhemmin.

ITS Finland

Pekka Leviäkangas esitteli ITS Finlandia, joka on hankealueen uusi hanke. Tekijöinä ovat VTT, SysOpen Oyj, Traficon Oy ja Jussa Consulting. Hankkeessa pyritään määrittelemään ITS Finlandin missio ja toiminta-ajatus, toimintamuodot sekä toimijat. Työvaiheita ovat:

- kansainvälisten esimerkkien ja kokemusten selvitys
- kotimaisten toimijoiden tarpeiden ja mielipiteiden selvitys
- toteuttamismvaihtoehdot
- suositukset ja jatkotoimenpiteet
- yhteenveto ja raportointi

Hanke päättyy lokakuun loppuun mennessä.

Todettiin, että sopimusta tilaajan kanssa ei ole vielä tehty. Lisäksi keskusteluissa todettiin, että LVM:n rooli, mahdollisesta ITS Finland –toiminnasta huolimatta, on jatkossakin aktiivinen liikenteen telematiikan kentässä. Esiselvityksessä tulisi ottaa huomioon myös Ficomin kokemukset. Lisäksi tulisi selvittää mm. TIEKEN toimintaa. Sovittiin, että seuraavaan johtoryhmän kokoukseen kutsutaan Ficomin edustaja mukaan.

TelemArk-Karen vertailu

TelemArk-Karen vertailun tuloksista kerrottiin edellisessä kokouksessa. Tällä hetkellä laaditaan yhteenvetoraporttia tuloksista, jotka ovat käytettävissä seuraavassa kokouksessa.

Suomen arkkitehtuuristrategia (asialistan kohta 6)

TelemArk-Karen –vertailun tuloksiin pohjaten järjestettiin asiantuntijapalaveri, jossa laadittiin alustava Suomen arkkitehtuuristrategia. Palaverista laaditaan lähiaikoina muistio. Lähivuosina TelemArkia hyödynnetään järjestelmälogiikan

---

suunnittelussa, yhteistyötarpeiden ja arvoketjujen määrittelyssä sekä karkean tason järjestelmäsuunnittelussa. Arkkitehtuuri pyritään viemään kentälle. Karenia hyödynnetään tieliikenteen tarkemmassa järjestelmäsuunnittelussa. Karenin kehitystä seurataan Suomessa ja molempien arkkitehtuurien yhteiskäyttöä pyritään kehittämään. Palaverin tuloksien pääkohdat on esitetty muistion liitteessä nro 4.

5. Hanke-ehdotukset ja uudet hankkeet

Ideasta markkinoille – Liikenteen tietopalveluiden käyttäjäkeskeinen tuotteistus

Tieliikelaitoksen edustajat esittelivät hanke-ehdotuksen. Työssä selvitetään liikenteen telemaattisten tietopalveluiden toteuttamisen edellytyksiä käyttäjäkeskeisen tuotteistuksen näkökulmasta. Selvitystyö koostuu kolmesta osaraportista, joissa jokaisessa analysoidaan liikenteen telemaattisten tietopalveluiden tuotteistusprosessin rakenteellisia haasteita ja esteitä seuraavista näkökulmista:

- käyttäjätarpeiden tutkiminen ja käyttäjälähtöinen suunnittelu
- tietoarkkitehtuurin näkökulma
- markkinavetoinen tuotteistaminen (ansaintalogiikat)

Selvitystyön pohjana toimivat käyttäjien kokemukset Tieliikelaitoksen ja Radio Novan yhteistyönä toteutetusta palvelusta, joka antaa pääteille viime hetken sovitun keliennusteen tekstiviestinä. Operaattorina pilotissa toimi Soneran, Telian ja Radiolinjan yhteenliittymä. Hanke-ehdotuksen esittelymateriaali on muistion liitteenä nro 5.

Keskustelussa todettiin, että Tieliikelaitoksella ei ole pilotin ja selvitystyön suhteen liikesalaisuuksia. Radio Novalla saattaa olla jotain varauksia, jotka tulee selvittää. Pilotti on tehty tarkoituksella vain yhden tiedonvälittäjän (Radio Nova) kanssa, koska toiminta monimutkaistuu toimijoiden määrän kasvaessa. Todettiin, että selvityksestä olisi apua mm. ”Pelisäännöt” –hankkeelle varsinkin ansaintalogiikoiden selvityksessä. Jos hanke käynnistyy, pyritään kesäkuun loppuun mennessä saamaan alustavia tuloksia ansaintalogiikoista. Sovittiin, että hankealueen 1 ”sihteeristö” kokoontuu keskustelemaan hankkeen rahoitusmahdollisuuksista (3.5.2002) ja ilmoittaa asianosaisille jatkotoimenpiteistä palaverin jälkeen.

Esiselvitys DARC – palvelun käyttömahdollisuuksista liikennetelemaattisissa sovelluksissa (myös asialistan kohta 7)

Hanke-ehdotus esiteltiin edellisessä kokouksessa. Jukka Andersson Digita Oy:stä kertoi yksityiskohtaisemmin DARC –järjestelmästä. Esitysmateriaali on muistion liitteenä nro 6.

Esiselvityksen rahoitusmahdollisuudet käsitellään hankealueen 1 ”sihteeristön” kesken (3.5.2002) ja jatkotoimenpiteistä ilmoitetaan asianosaisille palaverin jälkeen.

Etäkorttien standardointihanke

Sovittiin, että asiaa käsitellään myöhemmin.

6. Suomen arkkitehtuuristrategia

Käsiteltiin kohdassa 4.

7. DARC -tietoisku

Käsiteltiin kohdassa 5.

8. Muut asiat

Digiroad –hankkeessa ollaan laatimassa lakia tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä. Jan Juslen on toimittanut kopion luonnoksesta ”Pelisäännöt” –hankkeelle.

Sovittiin, että FITS –ohjelman www –sivuille laaditaan lyhyt selostus hankealueen 1 hankkeista sekä hankkeiden yhteyshenkilöistä. Markus Väyrynen hoitaa asian yhdessä Pekka Leviäkankaan kanssa.

9. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 25.6.2002 klo 9.00. Tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin. Puheenjohtaja päätti kokouksen.

JAKELU Osallistujat
FITS 1 hankeryhmä
FITS –koordinaattori

LIITTEET

1. Liikennetietokirjasto (KALKATI.net), esittelymateriaali
  2. Tavaraliikenteen telematiikan arkkitehtuuri, esittelymateriaali
  3. Liikennetelematiikan pelisäännöt, esittelymateriaali
  4. Suomen arkkitehtuuristrategia, esittelymateriaali
  5. Hanke-ehdotus (Tieliikelaitos), Ideasta markkinoille – Liikenteen tietopalveluiden käyttäjäkeskeinen tuoteistus, esittelymateriaali
  6. DARC –tietoisku, esittelymateriaali
-